

Rapport

Datum: 9 februari 2007

Rapportnummer: 2007/029

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat gerechtsdeurwaarder X te E. heeft nagelaten gemeente R. te informeren over de ontruiming van zijn woning op 28 juli 2003, waardoor de gemeente hem niet heeft geïnformeerd over de opslag van zijn inboedel na de ontruiming.

Daarnaast klaagt verzoeker erover dat de gerechtsdeurwaarder aansprakelijkheid heeft afgewezen voor de schade die hij door de ontruiming heeft geleden.

Beoordeling

Algemeen

1. Vanwege een achterstand in het betalen van de huur bepaalde de rechter op 25 juni 2003 op vordering van de verhuurder van verzoekers woning te R., dat de woning van verzoeker mocht worden ontruimd, indien verzoeker niet uit eigen beweging de woning zou verlaten en hij niet alsnog de vordering zou voldoen.

2. Op 8 juli 2003 stuurde de gerechtsdeurwaarder een faxbericht aan:

"Gemeente R.

Afd. Reinigingsdienst

T.a.v. de heer G.

Faxnummer: ..."

Daarin kondigde hij aan dat verzoekers woning op 28 juli 2003 zou worden ontruimd. De gerechtsdeurwaarder stelde de heer G. op 25 juli 2003 ook telefonisch op de hoogte van de ontruiming.

3. De gerechtsdeurwaarder betekende de grosse van het vonnis bij exploit van 11 juli 2003 aan verzoeker en zegde verzoeker schriftelijk ontruiming van zijn woning aan, wanneer hij niet binnen een bepaalde termijn de woning had verlaten en het bedrag had betaald. De woning van verzoeker is op 28 juli 2003 ontruimd.

4. De eigendommen van verzoeker zijn na de ontruiming een aantal maanden opgeslagen geweest bij de naamloze vennootschap S. S. is een in 1999 opgericht samenwerkingsverband tussen vier gemeenten, waaronder de gemeente R., op het gebied van reiniging en afval. Daarna is een deel van zijn spullen naar de kringloop gegaan en zijn zijn papieren en foto's vernietigd.

5. In reactie op de aansprakelijkstelling door verzoeker van 7 april 2004 liet de gerechtsdeurwaarder verzoeker op 21 april 2004 weten aansprakelijkheid af te wijzen omdat de gerechtsdeurwaarder wettelijk bevoegd was tot ontruiming in navolging van het vonnis. De gerechtsdeurwaarder wees verzoeker erop dat hij zelf verantwoordelijk was voor zijn inboedel en dat de gemeente zorgdraagt voor de inboedel na de ontruiming.

6. De gemeente berichtte verzoeker op 26 mei 2004 zijn claim van 7 april 2004 te hebben doorgestuurd naar de gerechtsdeurwaarder, nu die laatste de gemeente niet had ingelicht over de voorgenomen ontruiming, zodat de gemeente verzoeker daarover niet tijdig had kunnen informeren.

7. Op 26 augustus 2004 liet de gerechtsdeurwaarder de advocaat van verzoeker weten dat hij (kennelijk in verband met verhaal van de kosten van executie) voortdurend had getracht het adres van verzoeker te achterhalen. Verzoeker had hem op 22 maart 2004 telefonisch laten weten woonachtig te zijn in Duitsland en dat hij zich binnen twee weken weer in Nederland zou laten inschrijven. Daarnaast gaf de gerechtsdeurwaarder aan dat hij de gemeente per fax en telefonisch had geïnformeerd over de ontruiming, waarbij hij aangaf dat het niet zijn taak was achteraf te informeren naar de goederenopslag.

8. De gemeente heeft de advocaat van verzoeker op 14 december 2004 geschreven geen aansprakelijkheid te aanvaarden omdat vaststaat dat de gerechtsdeurwaarder alleen S. en niet ook de gemeente heeft ingelicht over de op handen zijnde ontruiming, terwijl de gerechtsdeurwaarder dat volgens vast gebruik wel had behoren te doen. Voorts merkte de gemeente op zich niet verantwoordelijk te achten voor het zelfstandig handelen van S. inzake de ontruiming en dat verzoeker de gemeente eerst aansprakelijk had gesteld een half jaar nadat hij was vertrokken naar een ander adres in gemeente W.

De gemeente was overigens van mening dat S. zorgvuldig had gehandeld, nu verzoeker geen contact met S. had opgenomen tijdens de opslagtermijn en hij S. niet had ingelicht over zijn verblijfplaats.

9. Op 4 mei 2005 wendde verzoeker zich tot de Nationale ombudsman met een klacht over de gemeente R. en de gerechtsdeurwaarder, waarna de Nationale ombudsman hem op 17 mei 2005 heeft laten weten niet bevoegd te zijn een klacht over gemeente R. te onderzoeken.

I. Ten aanzien van het informeren

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de gerechtsdeurwaarder heeft nagelaten gemeente R. te informeren over de ontruiming, waardoor de gemeente verzoeker niet heeft geïnformeerd over de opslag van zijn inboedel na de ontruiming. Verzoeker heeft daarbij aangegeven

dat hij de gemeente en de gerechtsdeurwaarder op 5 juni (bedoeld wordt waarschijnlijk 2003; N.o.) onaangetekend een adreswijziging had gestuurd naar aanleiding van zijn verhuizing naar de gemeente W. per 3 mei 2003.

2.1. De gerechtsdeurwaarder heeft de Nationale ombudsman met zijn reacties van 15 augustus, 22 en 27 september 2005 laten weten de klacht ongegrond te achten. De gerechtsdeurwaarder merkte in zijn reacties onder verwijzing naar een uitspraak in kort geding (zie Achtergrond, onder 1.) over de ontruimingsprocedure in het algemeen op, dat de tenuitvoerlegging van een gedwongen ontruiming van een onroerende zaak voor een gerechtsdeurwaarder is voltooid nadat hij de roerende zaken op de openbare weg heeft geplaatst. Voorts verwees hij naar artikel 14 van de Gerechtsdeurwaarderswet (zie Achtergrond, onder 2.), waarin is bepaald dat een gerechtsdeurwaarder verplicht is burgemeester en wethouders van de gemeente te informeren over een voorgenomen ontruiming. En verwees hij naar (de Nota van toelichting bij) een vervallen artikel uit het Deurwaardersreglement en naar een passage uit vakliteratuur. Volgens de gerechtsdeurwaarder blijkt uit die stukken dat het doel van het informeren van de gemeente is te voorkomen dat de inboedel op straat blijft staan. Vervolgens is het volgens de gerechtsdeurwaarder aan de gemeente om de inboedel te verwijderen en eventueel op te slaan, waarna er verkoping, weggave of vernietiging kan plaatsvinden op grond van de artikelen 5:29 en 5:30 van de Algemene wet bestuursrecht (verder: Awb) (zie Achtergrond, onder 3.). Verder merkte hij op dat hij tot de invoering van de nieuwe Gerechtsdeurwaarderswet en het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (Btag) in 2001 gewoon was om de ontruiming per exploit aan de gemeente aan te zeggen. Omdat artikel 14 van de Gerechtsdeurwaarderswet geen vorm van kennisgeving voorschreef en het Btag niet in een dergelijk exploit voorzag, heeft de gerechtsdeurwaarder de toen geldende werkinstructie voor zijn medewerkers volledig herzien. Sinds de invoering van de nieuwe Gerechtsdeurwaarderswet in 2001 is nimmer bij exploit aan de gemeente een ontruimingsaanzegging gedaan. Schriftelijke afspraken over ontruiming zijn er niet volgens de gerechtsdeurwaarder.

2.2. Over de meegestuurde interne werkinstructie merkte de gerechtsdeurwaarder op dat deze gelijk was aan de instructie die ten tijde van de ontruiming van toepassing was met uitzondering van eventuele wijzigingen in telefoon- en faxnummers, adressen en contacten. In die werkinstructie is de algemene werkwijze bij ontruiming stapsgewijs beschreven. Een van die stappen is dat de gemeente wordt bericht over de op handen zijnde ontruiming, waarvoor een bepaalde brief moet worden gebruikt. In vetgedrukte letters is hieraan toegevoegd dat bij onder meer de gemeente R. ontruiming bij een speciale afdeling dienen te worden aangemeld, waarbij werd verwezen naar een bepaalde appendix. Verder stonden er in de diverse appendixen bij de werkinstructie per gemeente bijzonderheden vermeld over bijvoorbeeld vaste ontruimingsdagen, welke slotenmakers en verhuisbedrijven voor welke gemeente moeten worden ingeschakeld, welke afspraken er met de politie per gemeente gelden en op welke wijze en ter attentie van welke persoon

en/of afdeling de ontruimingen bij de gemeenten moeten worden aangemeld.

In een van de appendixen staat vermeld dat ontruimingen in de gemeente R. moeten worden aangemeld bij "Afdeling Reinigingsdienst, T.a.v de heer Ma. (...) + Gemeente R. (...)". Bij de heer Ma. stond een telefoon- en faxnummer vermeld, bij de gemeente een postadres. De gerechtsdeurwaarder gaf hierbij aan dat in de adressenboekjes van zijn medewerkers uit die tijd het volgende het volgende stond vermeld: "Gem. R. (...), Bij ontruiming: reinigingsdienst de heer G. (...)", waarbij het telefoonnummer van de heer G. stond vermeld. (Het telefoon- en faxnummer van de heren Ma. en G. kwamen overeen; N.o.).

2.3. Voorts gaf de gerechtsdeurwaarder aan dat destijds telefonisch met de gemeente R. was afgesproken dat ontruimingen niet meer per fax naar het gemeentehuis gestuurd hoefden te worden, maar naar de reinigingsdienst die voor de verdere afhandeling van de ontruiming zou zorgen. Tevens gaf hij te kennen dat de werkinstructie dusdanig was aangepast dat tevens een melding aan het postbusnummer van de gemeente diende te worden gezonden bij ontruiming, nadat hij met de gemeente over deze zaak had gecorrespondeerd. Pas na tussenkomst van de Nationale ombudsman was het duidelijk geworden dat hij niet te maken had gehad met een onderdeel van de gemeente zelf maar met een derde. De werkinstructie is daarop aangepast door "Afdeling reinigingsdienst" te vervangen door "S."

2.4. De gerechtsdeurwaarder benadrukte dat hij in de veronderstelling was van doen te hebben gehad met een dienst van de gemeente R. en met gemeenteambtenaren terwijl dit achteraf het bedrijf S. en medewerkers van S. bleken te zijn geweest en dat faxen altijd werden gericht aan "Gemeente R., Afdeling Reinigingsdienst", waarbij men in de veronderstelling was dat het gebruikte faxnummer dat van de gemeente was. De gerechtsdeurwaarder is naar eigen zeggen nooit op de onjuiste adressering geweest. Verder meldde de gerechtsdeurwaarder dat alle telefonische contacten inzake ontruiming destijds via de heer G. verliepen, waarbij ze door een gemeentemedewerkster direct werden doorverbonden met de heer G. zodra het onderwerp ontruiming was.

2.5. Uit het door de gerechtsdeurwaarder meegestuurde historische overzicht van de zaak blijkt onder meer het volgende:

"08-07-2003 (...) melding ontruiming aan gemeente"

"25-07-2003 (...) Teltuit/gem. dhr. G./ ontruiming van ma 28-7 om 9.30 uur gaat gewoon door. Zal aanwezig zijn."

"03-06-2004 (...) brief van gemeente R. ontvangen dat zij door debiteur aansprakelijk gesteld worden voor het feit dat zijn spullen zijn vernietigd. De gemeente vindt echter dat

niet zij, maar wij aansprakelijk zijn voor de vernietiging, omdat ze nimmer door ons op de hoogte zijn gesteld van de ontruiming en de debiteur dus niet tijdig in hebben kunnen lichten. Nou lijkt me heel onwaarschijnlijk, daar wij de gemeente een fax hebben verstuurd, welke ook is aangekomen en de heer G. bovendien nog gebeld hebben ook over de ontruiming. (...)"

3. In reactie op het door de gerechtsdeurwaarder ingenomen standpunt heeft verzoeker de Nationale ombudsman op 5 november 2005 afschriften gestuurd van de adreswijzigingen die hij stelt te hebben verstuurd naar de gerechtsdeurwaarder en de gemeente R., waarop hij aangaf dat hij per 3 mei 2003 van het adres te R. zou verhuizen naar een adres in de gemeente H.

4. De heer G. verklaarde op 28 april 2006 telefonisch tegenover een medewerkster van de Nationale ombudsman, dat hij eerst had gewerkt bij de afdeling reiniging en vervoer van de gemeente R. en dat hij na de privatisering van die afdeling is overgegaan naar S. Bij S. zette hij zijn werkzaamheden onveranderd voort. Hij was verantwoordelijk voor de ontruiming in de gemeente R. en was daarbij ook aanwezig eerst namens de gemeente, later namens S. Op de plaats waar eerst de gemeentelijke afdeling was gevestigd, is S. gehuisvest in nieuwbouw. Het adres, het telefoon- en faxnummer bleven ongewijzigd na de overgang naar S., aldus G. Volgens G. werd men door de telefoniste van S. altijd naar hem doorverbonden als het over ontruiming ging en meldde hij bij het beantwoorden van de telefoon dat hij bij S. werkte.

Voorts verklaarde G. dat hij door de gemeente R. altijd schriftelijk werd geïnformeerd over ontruiming. Daags voor de ontruiming ontving hij een telefoontje van de betreffende gerechtsdeurwaarder. Dit was de gebruikelijke procedure, die voor de vier gerechtsdeurwaarders waar hij mee te maken had, waaronder X, hetzelfde was. Het was volgens G. niet gebruikelijk dat S. in plaats van de gemeente schriftelijk werd bericht over een voorgenomen ontruiming. G. sloot niet uit dat hij in een sporadisch geval naar aanleiding van een bericht van een gerechtsdeurwaarder had ontruimd in plaats van van de gemeente. Hij kon zich niet meer herinneren of dat in dit geval ook zo was geweest. De inhoud van de fax van 8 juli 2003 kwam G. niet bekend voor.

G. verklaarde niets te weten van de afspraak die gerechtsdeurwaarder X stelde te hebben gehad met de gemeente R., waarnaar de gerechtsdeurwaarder in een van zijn reacties aan de Nationale ombudsman verwees.

G. kon zich niet voorstellen dat gerechtsdeurwaarder X niet op de hoogte was van de overgang naar S., nu die overgang lokaal in het nieuws was geweest en hij sinds de overgang al diverse keren contact met hem had gehad waarbij het voor de gerechtsdeurwaarder duidelijk had moeten zijn dat G. voor S. werkte.

5. Naar aanleiding van de verklaring van G. merkte verzoeker in zijn brief van 31 mei 2006 op dat het hem opviel dat er niet was ingegaan op de door hem verstuurde adreswijziging. Tevens wees verzoeker naar de verklaring van een medewerkster van de gemeente R., waarin ze aangaf dat de gerechtsdeurwaarder een procedurele fout had gemaakt ten opzichte van de gemeente. Verder vroeg verzoeker zich af waarom de gerechtsdeurwaarder hem niet op zijn nieuwe adres had benaderd, waar wel iemand aanwezig was. Tot slot gaf verzoeker aan dat hij voor zijn werk in het buitenland was geweest, hetgeen ook de reden was waarom hij geen contact had opgenomen met S. en de gerechtsdeurwaarder.

6. In reactie op de verklaring van G., herhaalde de gerechtsdeurwaarder op 17 juli 2006 dat er destijds afspraken waren gemaakt met de gemeente R. en dat hij er altijd van uit was gegaan dat het telefoon- en faxnummer van de gemeente waren. De gerechtsdeurwaarder merkte hierbij op dat de betreffende nummers op de site van de gemeente R. staan onder "belangrijke telefoonnummers", onder het kopje "gemeentelijke telefoonnummers" vermeld en stuurde daarvan een uitdraai van 22 mei 2006 mee. (Inmiddels is de website aangepast in die zin dat er niet onder "gemeentelijke telefoonnummers" maar onder het kopje "overige" wordt verwezen naar S.; N.o.). De gerechtsdeurwaarder was van mening dat de gemeente daarmee onduidelijkheid schept, omdat de gerechtsdeurwaarder er niet van op de hoogte was en ook niet was geïnformeerd over het feit dat S. een aparte entiteit is. Bovendien, zo stelde de gerechtsdeurwaarder, is hij er nooit op gewezen dat de tenaamstelling van de brieven onjuist zou zijn. De gerechtsdeurwaarder ging er derhalve vanuit dat de heer G. werkzaam was bij de gemeente.

Beoordeling

7. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven.

8. In 1999 is S. opgericht. Deze organisatie voert onder andere taken van de gemeente R. uit inzake de huisraad van ontruimde woningen. Een gerechtsdeurwaarder is verplicht burgemeester en wethouders van de gemeente, waarin ontruimd gaat worden, daarvan op de hoogte te stellen. Vanwege de inwerkingtreding van de Gerechtsdeurwaarderswet in 2001 herzag de gerechtsdeurwaarder zijn interne werkinstructie volledig. Ten tijde van de ontruiming van de woning van verzoeker bestond S. derhalve al vier jaar en werkte de gerechtsdeurwaarder al twee jaar volgens de herziene werkinstructie. De instructie is helder en gedetailleerd uitgewerkt. Per gemeente staat daarin aangegeven wie er (namens het college van burgemeester en wethouders van die gemeente), moet worden geïnformeerd over een ontruiming. In adresboekjes van medewerkers van de gerechtsdeurwaarder uit die tijd stond dat er bij ontruiming in de gemeente R. contact

moest worden opgenomen met de heer G. van de reinigingsdienst, waarbij het telefoon- en faxnummer werd genoemd waaronder hij te bereiken was. De Nationale ombudsman ziet geen reden om aan te nemen dat de gerechtsdeurwaarder ten aanzien van de ontruiming van de woning van verzoeker niet volgens de werkinstructie zou hebben gehandeld; de heer G. is immers bij de ontruiming aanwezig geweest.

9. Voor de Nationale ombudsman is door hetgeen de gerechtsdeurwaarder heeft aangevoerd en door hetgeen blijkt uit de interne werkinstructie en het historisch overzicht, voldoende aannemelijk dat de gerechtsdeurwaarder in de veronderstelling verkeerde dat hij middels de fax van 8 juli 2003 en het telefoontje aan de heer G. op 25 juli 2003, burgemeester en wethouders had geïnformeerd over de op handen zijnde ontruiming. Onweersproken is echter dat de heer G. niet werkzaam was bij de gemeente R. maar in dienst was bij S. Hieruit volgt dat de gerechtsdeurwaarder derhalve op 8 en 25 juli 2003 niet de gemeente, maar S. van de ontruiming op de hoogte heeft gesteld. Daarmee is echter nog niet gezegd dat de gerechtsdeurwaarder heeft gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving. Volgens de Nationale ombudsman is er alleen sprake van handelen in strijd met dat vereiste indien de gerechtsdeurwaarder redelijkerwijs niet in de veronderstelling had kunnen verkeren dat het (iemand die optrad voor) de gemeente was die hij had geïnformeerd over de ontruiming.

10. Voor de Nationale ombudsman is het niet aannemelijk geworden dat de gerechtsdeurwaarder was geïnformeerd over de overgang van taken met betrekking tot de ontruiming van woningen van de gemeentelijke reinigingsdienst naar S. Verder is de Nationale ombudsman niet duidelijk geworden waaruit de gerechtsdeurwaarder had moeten afleiden dat een melding aan G. niet langer gold als een melding aan (de burgemeester en wethouders van) de gemeente. Immers, de locatie, alsmede het telefoon- en faxnummer van de reinigingsdienst bleven na de privatisering ongewijzigd en de ontruimingszaken in de gemeente R. bleven afgehandeld worden door dezelfde persoon, de heer G. Voorts is de gerechtsdeurwaarder er in zijn contacten na de overgang naar S. kennelijk nooit op gewezen dat de door hem gehanteerde adressering niet correct meer was. De gerechtsdeurwaarder heeft in verband met de ontruiming van de woning van verzoeker gehandeld zoals hij altijd handelde ingeval van ontruiming in de gemeente R.

11. Het geheel overziende komt de Nationale ombudsman tot de conclusie dat de tijdens het onderzoek verzamelde informatie geen aanknopingspunten biedt om tot de conclusie te komen dat de gerechtsdeurwaarder niet behoorlijk heeft gehandeld door niet de gemeente, maar - onbedoeld - slechts S. op de hoogte te stellen van de ontruiming van de woning van verzoeker. De Nationale ombudsman constateert dat de gerechtsdeurwaarder niet heeft opgetreden in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II. Ten aanzien van de schadevergoeding

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de gerechtsdeurwaarder aansprakelijkheid heeft afgewezen voor de schade die hij door de ontruiming heeft geleden.

2. Uit de reacties van de gerechtsdeurwaarder van 15 augustus, 22 en 27 september 2005 aan de Nationale ombudsman blijkt dat de gerechtsdeurwaarder de klacht ongegrond acht. De gerechtsdeurwaarder merkte hierover op dat hij niet degene was geweest die opdracht had gegeven voor opslag en/of voor afvoer van verzoekers eigendommen en dat hij in geen enkele rechtsverhouding stond met S. aangaande ontruiming. De gerechtsdeurwaarder vermeldde in dit verband dat de taak van de gerechtsdeurwaarder is voltooid nadat de woning is ontruimd (zie Achtergrond, onder 1., 4., 5.). Indien een gerechtsdeurwaarder zich vervolgens over de goederen zou ontfermen, zou hij daarmee als civielrechtelijke zaakwaarnemer optreden. Alleen in dat geval zou het vernietigen van de spullen als een door de gerechtsdeurwaarder gepleegde onrechtmatige daad of als toerekenbare tekortkoming kunnen worden aangemerkt, aldus de gerechtsdeurwaarder. Volgens de gerechtsdeurwaarder is het probleem bij zaakwaarneming echter dat die niet eenzijdig kan worden beëindigd. Daardoor loopt de zaakwaarnemer het risico - zeker bij goederen van geringe waarde - dat de kosten die hij moet maken om de goederen (oneindig) op te slaan, de waarde van de goederen overstijgen.

De reacties van de gerechtsdeurwaarder komen er op neer dat hij in dit geval niet heeft gehandeld als zaakwaarnemer en dat hij in de veronderstelling kan verkeren dat de gebruikelijke wijze van informeren van de gemeente de juiste was.

3. Verzoeker is in zijn reacties van 5 november 2005 en 31 mei 2006 niet ingegaan op dit klachtonderdeel.

Beoordeling

4. Wanneer een klacht over een besluit van een bestuursorgaan tot afwijzing van een verzoek om schadevergoeding niet kan worden onderworpen aan het oordeel van de bestuursrechter, is de Nationale ombudsman bevoegd die klacht te onderzoeken en te beoordelen, maar stelt hij zich terughoudend op. In zo'n geval is immers de burgerlijke rechter de instantie die bij uitsluiting bevoegd is om bindend te beslissen over de vraag of, op grond van bepalingen van burgerlijk recht, het betrokken bestuursorgaan is gehouden om de gestelde schade te vergoeden.

5. Het redelijkheidsvereiste brengt mee dat bestuursorganen voorafgaand aan elk handelen, of dit nu een rechtshandeling of een feitelijke handeling betreft, het belang van het realiseren van een doelstelling afwegen tegen de belangen van de burger. In het licht

van het realiseren van de doelstelling mag de uitkomst van die belangenafweging niet onredelijk zijn.

6. Wat betreft de gehoudenheid tot schadevergoeding brengt het redelijkheidsvereiste mee dat het bestuursorgaan mag weigeren om financiële aansprakelijkheid voor ontstane schade te aanvaarden indien het op goede gronden zijn aansprakelijkheid betwist. In dat geval kan het bestuursorgaan het aan de burger overlaten om vragen betreffende de onrechtmatigheid van het handelen of betreffende de overige voorwaarden om de schadeclaim toe te wijzen aan het oordeel van de burgerlijke rechter te onderwerpen. Dit is slechts anders indien de gronden en de overwegingen waarop de betwisting van de aansprakelijkheid berust, zo evident onjuist zijn dat het bestuursorgaan in redelijkheid niet tot zijn beslissing had kunnen komen. Alsdan moet de afweging van het belang van het bestuursorgaan bij betwisting van zijn gehoudenheid tot schadevergoeding tegenover het belang van de burger bij schadevergoeding worden geacht in strijd met het redelijkheidsvereiste te hebben plaatsgevonden.

7. De Nationale ombudsman is van mening dat de gerechtsdeurwaarder zich in redelijkheid op het standpunt kon stellen dat hij had gedaan wat van hem werd verlangd om de gemeente te informeren over de aanstaande ontruiming. Verder droeg hij geen verantwoordelijkheid voor de op straat geplaatste inboedel. De Nationale ombudsman vindt de afwijzing van de schadeclaim door de gerechtsdeurwaarder dan ook niet evident onjuist. Gelet op het voorgaande is de Nationale ombudsman van mening dat er geen sprake is geweest van handelen in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van gerechtsdeurwaarder X te E. is ongegrond.

Onderzoek

Op 4 mei 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H. te H., met een klacht over een gedraging van gerechtsdeurwaarder X te E.

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de gerechtsdeurwaarder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Verder is de heer G. telefonisch gehoord.

Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen en op de verklaring van de heer G. te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van de gerechtsdeurwaarder gaf geen aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en/of aan te vullen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen inhoudelijke reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Het verzoekschrift van 4 mei 2005 met bijlagen.

De reactie van de gerechtsdeurwaarder van 15 augustus 2005 met bijlagen.

De reactie van de gerechtsdeurwaarder van 22 september 2005.

De reactie van de gerechtsdeurwaarder van 27 september 2005.

De reactie van verzoeker van 5 november 2005 met bijlagen.

De telefonisch verklaring van de heer G. van 28 april 2006.

De reactie van verzoeker van 31 mei 2006.

De reactie van de gerechtsdeurwaarder van 17 juli 2006 met bijlagen.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Vonnis van de president van de rechtbank te Amsterdam, 10 september 1999, KG 1999, 269

"[Essentie] Zie ook Pres. Rb. Amsterdam 19 augustus 1999, KG 1999, 242. Eiser is als deurwaarder belast met de tenuitvoerlegging van een ontruimingsvonnis. Hij heeft de president verzocht op de voet van art. 438 lid 4 Rv in kort geding te beslissen op de bij de executie van voormeld vonnis gerezen bezwaren. Hij verzoekt te bepalen dat het vonnis rechtmatig tenuitvoer wordt gelegd en als voltooid kan worden beschouwd nadat de inboedel op de openbare weg is geplaatst. Hoewel het aldus verzochte neerkomt op een verklaring voor recht, die in kortgeding niet kan worden gegeven, wordt de voorziening verleend als in het dictum weergegeven.

[tekst van het vonnis]

(...)

2. Van der Hoeden verzoekt de president te bepalen dat voormeld vonnis - nadat de te ontruimen huurder van de ontruimingsdatum bij exploit in kennis is gesteld - rechtmatig tenuitvoer wordt gelegd en als voltooid kan worden beschouwd nadat de inboedel op de openbare weg is geplaatst. (...)

(...)

4. Het deurwaarders kort geding heeft als doel tegemoet te komen aan het verlangen van de deurwaarder om zelfstandig het oordeel van de president in te winnen bij twijfel aan de geoorloofdheid van een executie. Door een dergelijk oordeel is de deurwaarder echter niet volledig gedekt. Zij belet de betrokken partij niet om naderhand schadevergoeding te vorderen. Het oordeel van de president speelt uiteraard wel een belangrijke rol bij de vraag of onrechtmatig is gehandeld en of de deurwaarder schuld valt te verwijten (MvT art. 438 Rv p. 98).

5. Bij de beoordeling is uitgangspunt dat de executerende deurwaarder - afgezien van bijzondere omstandigheden waarvan vooralsnog in dit geding niet is gebleken - gerechtigd is de inboedel van de te ontruimen woning aan de openbare weg te plaatsen en hem daarbij onder normale omstandigheden geen overtreding van de APV verweten kan worden (HR 30 januari 1928, NJ 1928/215). Hieruit volgt dat de gerechtelijke tenuitvoerlegging van de ontruiming voor de deurwaarder onder normale omstandigheden is voltooid nadat hij de inboedel op de openbare weg heeft geplaatst.

6. Uit het voorgaande volgt dat de door de deurwaarder verzochte bepaling kan worden gegeven met dien verstande dat - nu de door de deurwaarder verzochte voorziening neerkomt op een verklaring voor recht die in kort geding niet kan worden gegeven - de gevraagde voorziening als volgt zal worden verleend.

(...)

Beslissing:

Bepaalt dat de deurwaarder gerechtigd is de inboedel van de te ontruimen woning aan de openbare weg te zetten, onafhankelijk van de vraag of de gemeente zich heeft verbonden voor onmiddellijke afvoer van de inboedel zorg te dragen."

2. Artikel 14 Gerechtsdeurwaarderswet

"Alvorens over te gaan tot de executie van een executoriale titel tot ontruiming van onroerende zaken, van een woonwagen of woonschip, geeft de gerechtsdeurwaarder aan burgemeester en wethouders van de gemeente waarbinnen de ontruiming zal plaats hebben, zo spoedig mogelijk kennis van het tijdstip waarop hij tot executie zal overgaan."

3. Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Artikel 5:29

"1. Tot de bevoegdheid tot toepassing van bestuursdwang behoort het meevoeren en opslaan van daarvoor vatbare zaken voor zover de toepassing van bestuursdwang dit vereist.

2. Indien zaken zijn meegevoerd en opgeslagen, doet het bestuursorgaan dat bestuursdwang heeft toegepast daarvan proces-verbaal opmaken, waarvan afschrift wordt verstrekt aan degene die de zaken onder zijn beheer had.

3. Het bestuursorgaan draagt zorg voor de bewaring van de opgeslagen zaken en geeft deze zaken terug aan de rechthebbende.

4. Het bestuursorgaan is bevoegd de afgifte op te schorten totdat de ingevolge artikel 5:25 verschuldigde kosten zijn voldaan. Indien de rechthebbende niet tevens de overtreder is, is het bestuursorgaan bevoegd de afgifte op te schorten totdat de kosten van bewaring zijn voldaan."

Artikel 5:30

"1. Het bestuursorgaan dat bestuursdwang heeft toegepast, is bevoegd, indien een ingevolge artikel 5:29, eerste lid, meegevoerde en opgeslagen zaak niet binnen dertien weken na de meevoering kan worden teruggegeven, deze te verkopen of, indien verkoop naar zijn oordeel niet mogelijk is, de zaak om niet aan een derde in eigendom over te dragen of te laten vernietigen.

2. Gelijke bevoegdheid heeft het bestuursorgaan ook binnen die termijn, zodra de ingevolge artikel 5:25 verschuldigde kosten, vermeerderd met de voor de verkoop, de eigendomsoverdracht om niet of de vernietiging geraamde kosten, in verhouding tot de waarde van de zaak onevenredig hoog worden.

3. Verkoop, eigendomsoverdracht of vernietiging vindt niet plaats binnen twee weken na de verstrekking van het afschrift, bedoeld in artikel 5:29, tweede lid, tenzij het gevaarlijke stoffen of eerder aan bederf onderhevige stoffen betreft.

4. Gedurende drie jaren na het tijdstip van verkoop heeft degene die op dat tijdstip eigenaar was, recht op de opbrengst van de zaak onder aftrek van de ingevolge artikel 5:25 verschuldigde kosten en de kosten van de verkoop. Na het verstrijken van die termijn vervalt het eventuele batige saldo aan de rechtspersoon waartoe het bestuursorgaan behoort."

4. Noot G. Jurgens, bij de uitspraak van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, 7 november 2001, AB 2002/177

"(...) Ten slotte de deurwaarder. Zoals hiervoor bleek, kan ook voor de deurwaarder worden beredeneerd dat hij de APV overtreedt: hij plaatst immers de inboedel op de weg. Nu kan in dit verband worden gewezen op een arrest van de Hoge Raad inzake een Haagse woningontruiming (HR 30 januari 1928, NJ 1928, p. 215 e.v. m.nt. v.D), waarin een deurwaarder strafrechtelijk werd vervolgd wegens overtreding van een soortgelijke bepaling in de APV van de gemeente Den Haag als in de onderhavige casus. De Hoge Raad achtte de deurwaarder hier niet schuldig aan een strafbaar feit omdat hij met de plaatsing van de inboedel op straat slechts uitvoering gaf aan een hem bij wettelijk voorschrift opgedragen taak tot ontruiming van een woning. Daarmee lijkt de Hoge Raad voor de deurwaarder de rechtvaardigingsgrond van art. 42 Sr. (uitvoering van een wettelijk voorschrift) van toepassing te achten. In zijn overwegingen gaat de Hoge Raad er vanuit dat de deurwaarder in de regel moet volstaan met het buiten de woning brengen van de inboedel. Hoewel zulks op dit moment nog niet expliciet is geregeld, mag ook in het bestuursrecht worden aangenomen dat geen bestuursrechtelijke sancties mogen worden opgelegd voor zover voor de overtreding een rechtvaardigingsgrond bestaat (zie aldus ook het in het voorontwerp vierde tranche Awb voorgestelde artikel 5.0.5). In die lijn acht ik het verdedigbaar dat de deurwaarder niet als overtreder van de APV met kostenverhaal bij bestuursdwang kan worden geconfronteerd. (...)"

5. Uitspraak van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State,

17 juli 2002, AB 2003/78

"(...)"

2.4. De rechtbank heeft met juistheid overwogen dat de rol van de deurwaarder moet worden onderscheiden van de rol van de opdrachtgever. De deurwaarder is een instrumenterend openbaar ambtenaar, die - na daartoe opdracht verkregen te hebben van appellante - met de tenuitvoerlegging van het ontruimingsvonnis is belast. Waar het de opdrachtgever (appellante) betreft is echter slechts sprake van een uit het ontruimingsvonnis voortvloeiende bevoegdheid om aan de deurwaarder opdracht te verstrekken; van enige verplichting om het ontruimingsvonnis ten uitvoer te doen leggen is geen sprake.

2.5. De Afdeling is met de rechtbank van oordeel dat appellante verantwoordelijk is voor de ontstane situatie, aangezien zij heeft beslist tot tenuitvoerlegging van het ontruimingsvonnis. Als opdrachtgeefster van de ontruiming heeft appellante het in haar macht de overtreding te voorkomen.

2.6. Nu appellante, zoals eerder overwogen, als overtreedster dient te worden aangemerkt, is zij, gelet op art. 5:25 Awb, de kosten verbonden aan de toepassing van bestuursdwang verschuldigd. De omstandigheid dat appellante de last tot ontruiming heeft gegeven in het kader van de uitoefening van een haar als uitvloeisel van een rechterlijk ontruimingsvonnis toekomend wettelijk recht, doet daaraan niet af.

(...)

Noot.

(...)

5. En de deurwaarder? In haar noot bij de genoemde uitspraak van 7 november 2001 betwijfelt Jurgens of de kosten ook verhaald zouden kunnen worden op de deurwaarder als feitelijke overtreder. Zij verwijst daarbij naar HR 30 januari 1928, NJ 1928, p. 215, waarin is beslist dat de deurwaarder bij de tenuitvoerlegging van een vonnis tot ontruiming handelt ter uitvoering van de wettelijke executiebepalingen en daarbij in beginsel mag volstaan met het brengen van de meubelen naar de openbare weg. Als dit arrest momenteel nog actueel bevonden zou worden, dan zou (in een strafzaak) de deurwaarder zich dus met succes op een rechtvaardigingsgrond voor de overtreding van art. 2.1.5.1 APV kunnen beroepen (art. 42 Sr.). De Afdeling spreekt wat betreft de deurwaarder niet over een rechtvaardigingsgrond (een term die in het bestuurlijk reparatoire sanctierecht (nog) niet pleegt te worden gebruikt; art. 5.0.5 Voorontwerp bepaalt echter dat bij het bestaan van een rechtvaardigingsgrond geen bestuurlijke sanctie wordt opgelegd), maar beperkt zich tot de overweging dat de deurwaarder na verkregen opdracht tot ontruiming "een instrumenterend openbaar ambtenaar" is. Daarmee wordt niet volledig duidelijk hoe de Afdeling precies denkt over het arrest van 1928. Instrumenteel handelen en uitvoering geven aan wettelijke voorschriften lijken mij zeer dicht bij elkaar te liggen; mijn indruk is dan ook dat de Afdeling hier aansluit bij genoemd arrest. Dat roept overigens de vraag op of áls de gedraging van de feitelijk pleger niet wederrechtelijk is wegens de aanwezigheid van een rechtvaardigingsgrond, dat niet evenzeer heeft te gelden voor de gedraging van de functionele pleger, die bestaat uit de opdrachtverlening tot die feitelijke gedraging.

F.R. Vermeer"